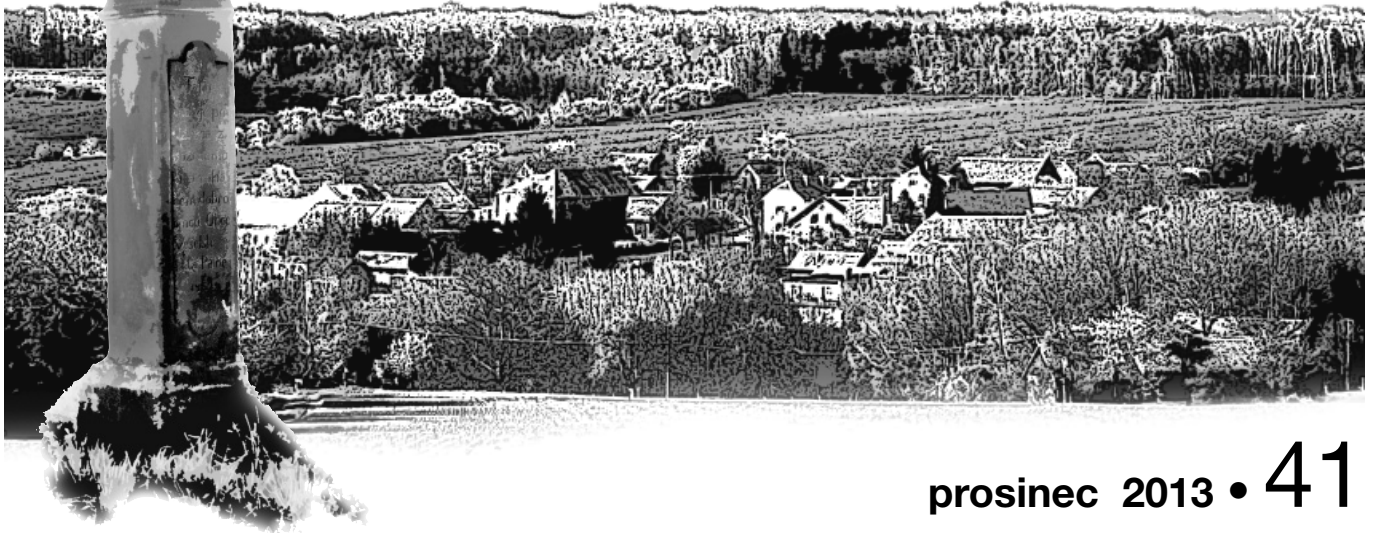

ZPRAVODAJ VESELICE

prosinec 2013 • 41

1. Slovo starosty obce
2. Plnění rozpočtu obce za 1- 9/ 2013
3. Výsledky předčasných voleb do PS v obci
4. Z činnosti našeho Hasičského sboru (soutěž + posvícení)
5. Z Veselice přes Veliš do Jičina v době 30leté války a zpět 2. část
6. Ptactvo našeho blízkého okolí (Skorec vodní)
7. Bylinky našeho okolí a jejich využití 2. část
8. Za zvěří našich polí, luk a lesů (Tchoř tmavý)
9. Černá kronika obce OO PCR Dobrovice
10. Nová rubrika - Pranostiky, Příslaví, Pořekadla
11. Informace o životě v naší obci
12. Informace z činnosti OÚ Veselice
13. Z činnosti SPZO Veselice
14. Společenská kronika
15. Čtenářské dopisy a ohlasy
16. Příspěvatelé na časopis
17. Vánoční úvaha
18. Tiráž

SLOVO STAROSTY OBCE

Vážení spoluobčané, milí čtenáři,

v posledním článku jsem se zmiňoval o přípravách na oslavu 115. výročí založení sboru dobrovolných hasičů na Veselici. Celá oslava se vydařila, po celý den nám počasí přálo a i když v okolí pršelo, naši hasičské soutěže a oslavám se déšť vyhnul. Celá soutěž proběhla celkem podle plánu, sportovní výkony všech zúčastněných byly výborné. Naše dvě družstva mužů a družstvo žen dosáhla dobrých umístění. Myslím si, že dobrá byla i organizace celého dne, kdy bylo potřeba zajistit provoz občerstvení všech zúčastněných a také po skončení soutěže vše složit, uklidit, odvézt a připravit se na zábavu, která začala večer před budovou obecního úřadu. I tato akce se vydařila, všichni zúčastnění se dobře bavili při dobré hudbě a dobrém pití až do ranních hodin. Znovu všem děkuji za sportovní výkony při soutěži a práci v průběhu celého dne, které bylo opravdu hodně.

Další kroky se uskutečnily v oblasti pitné vody, kde se podepsala smlouva s firmou Ochrana podzemních vod, která vypracuje projekt pro hloubení nového vrtu do hloubky 70 – 80 metrů. Poté se bude konat výběrové řízení na zhotovitele vrtu a další vyřízení všech povolení pro tuto stavbu.

Na obecním úřadě se také uskutečnila kontrola z Hasičského záchranného sboru z Mladé Boleslavi. Kontrolováno bylo vše, co souvisí se sborem dobrovolných hasičů ve Veselici. Naše hasičská zásahová jednotka je zařazena do 5. zásahové skupiny, což přináší povinnost mít proškolené mužstvo a udržovat svoji svěřenou techniku v provozuschopném stavu pro případný výjezd a zásah. Celá kontrola dopadla celkem dobře.

Další kontrola proběhla 13. listopadu. Jednalo se o kontrolu účetnictví a hospodaření s majetkem obce. Také tady nebyly shledány žádné závady.

Ještě jednou, na závěr děkuji všem, kteří pomáhali při práci v průběhu roku při brigádách. Dále děkuji také všem, kteří mají zásluhu na vydávání tohoto zpravodaje, pro nějž stále sháníme nové členy redakční rady.

Přeji Vám všem radostné prožití letošních Vánoc a v roce 2014 hodně zdraví, štěstí a úspěchů.

Miroslav Pažout, starosta obce

PLNĚNÍ ROZPOČTU OBCE ZA 1- 9/ 2013

PŘÍJMY (některé položky)			
	rozpočet (původní)	skutečnost	% plnění
Daň z příjmu FO ze závislé činnosti	220 000,00	197 284,19	89,7
Daň z příjmu FO ze samostatné činnosti	3 000,00	1 897,88	63,3
Daň z příjmu FO z kap. činnosti	25 000,00	16 515,40	66,1
Daň z příjmu právnických osob	215 000,00	189 266,79	88,0
DPH	440 000,00	423 667,12	96,3
Poplatek za likvidaci TKO	70 000,00	75 283,00	107,5
Poplatek ze psů	1 300,00	1 515,00	116,5
Správní poplatky	300,00	140,00	46,7
Daň z nemovitosti	210 000,00	130545,85	62,2
Pitná voda – vodné	40 000,00	32 115,00	80,3
Úroky z vkladů	26 000,00	20 840,16	80,2
Neinvestiční příj. dotace ze SR na správu 0	43 500,00	32 670,00	75,1
CELKEM PŘÍJMY	1 311 100,00	1 148 359,71	87,58

VÝDAJE (některé položky)			
	rozpočet (původní)	skutečnost	% plnění
Pitná voda	62 500,00	90 664,40	145,1
Předškolní zařízení	5 000,00		
Základní školy	90 000,00	27 587,00	30,7
Záležitosti kultury	10 000,00	3 256,00	32,6
Veřejné osvětlení	70 000,00	28 466,50	40,7
Sběr a svoz komunálního odpadu	125 000,00	70 549,00	56,4
Požární ochrana (dobrovolná část)	60 000,00	30 895,0	51,5
Zastupitelstva obcí	147 000,00	91 866,00	62,5
Činnost místní správy	404 000,00	250 783,31	62,1
Služby peněžních ústavů	12 100,00		
CELKEM VÝDAJE	1 311 100,00	627 510,81	47,86

Rozpočet obce byl zatím upraven třemi rozpočtovými opatřeními. Z běžného účtu obce bylo převedeno 5 000 000,- Kč na spořicí účet, kde je výhodnější úroková sazba.

Marcela Šafránková

VÝSLEDKY PŘEDČASNÝCH VOLEB DO PS V NAŠÍ OBCE

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Počet osob zapsaných do seznamu voličů: 108
 Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky: 77
 Počet odevzdaných úředních obálek: 77
 Počet platných hlasů: 76

ČSSD 34,21 % 26 hlasů
 KSČM 30,26 % 23 hlasů
 ANO 2011 14,47 % 11 hlasů
 TOP 09 7,89 % 6 hlasů
 Úsvit 5,26 % 4 hlasy
 ODS 5,26 % 4 hlasy
 Koruna Česká 1,32 % 1 hlas
 Strana zelených 1,32 % 1 hlas

Marcela Šafránková

Z ČINNOSTI SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VESELICE V ROCE 2013

Na úvod tohoto článku bych chtěl poděkovat občanům a příznivcům SDH za podporu a účast při akcích pořádaných Sbořem dobrovolných hasičů ve spolupráci s naším Obecním úřadem.

Rok 2013 někteří naši hasiči zahájili novoročním pochodem po okolí naší obce.

V únoru jsme pořádali výroční valnou hromadu sboru dobrovolných hasičů Veselice ve Veselské hospůdce. Na valné hromadě jsme zhodnotili činnost a její výsledky v uplynulém roce a naplánovali činnost na rok 2013. Hlavním bodem výroční schůze se ale stalo konání a zabezpečení organizace Okrskové hasičské soutěže spojené s oslavami 115. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů Veselice. Termín konání byl již dříve stanoven na 8. června

2013. Koncem února se uskutečnila výroční valná hromada 22. okrsku sboru dobrovolných hasičů v sále Veselické hospůdky, jejíž jsme se stali hostiteli. Této výroční valné hromadě se zúčastnili zástupci SDH z Ledec, Ujkovic, Skyšic, Řitonic, Veselice a Rabakova. Hlavním tématem této schůze bylo zhodnocení činnosti okrsku a jednotlivých sborů za uplynulý rok. Přítomné jsme také seznámili s termínem konání okrskové soutěže u nás v obci.

- část činnosti SDH proto směřovala k důstojnému uspořádání hasičské soutěže a oslav 115. výročí založení sboru. Po výměně oken v budově Obecního úřadu jsme se podíleli na vymalování a úklidu vnitřních prostor. V dubnu jsme připravovali hasičskou cisternu na technickou prohlídku, která po drobných opravách dopadla úspěšně.

Koncem dubna a koncem května jsme pořádali dvě schůze 22. okrsku SDH z důvodu přípravy a organizace okrskové soutěže v naší obci. Dále jsme připravovali prostory kolem Obecního úřadu a hasičskou techniku na hasičské soutěže. Z důvodu nepříznivého počasí a i jeho nepříznivé předpovědi, jsme museli místo konání soutěže přemístit do chatové oblasti k rybníku.

Louky a břehy pod rybníkem se nám podařilo zkulturnit tak, aby soutěž mohla v takovémto nevyzpytatelném deštivém počasí, proběhnout. V pátek odpoledne jsme stavěli překážky a upravovali terénní nerovnosti. A tak na Medarda, 8. června ráno přípravy vrcholily stavěním stánků, rozložením lavic a stolů, dovozem občerstvení atd.

Okrsková hasičská soutěž začala 8. 6. 2013 ve 13:30 slavnostním nástupem, kde jsme poděkovali našim hasičům starším šedesáti let za jejich činnost v SDH drobným upomínkovým předmětem vyrobeným u příležitosti 115. výročí založení sboru. Dále byli soutěžící, rozhodčí a ostatní účastníci seznámeni s průběhem konání soutěže a pravidly pro štafetu a útok. V kategorii žen zvítězily ženy Řitonic před Veselící. V kategorii mužů bylo pořadí následující: 1. Ledce, 2. Skyšice, 3. Veselice II, 4. Ujkovice, 5. Veselice I, 6. Řitnice I, 7. Řitnice II. Mimo pořadí se jako hosté představili hasiči z jiného okrsku, a to hasiči z Března. Po vyhlášení výsledků jsme všechno uklidili a přestěhovali před budovu Obecního úřadu, kde od

19 hodin začala taneční zábava, pod taktovkou hudební skupiny DIFUR BAND. Ač všude okolo přšelo, nám během soutěže a zábavy nespada ani kapka, což velice napomohlo k velmi dobré účasti a k celkovému zdaření této dlouho plánované akce.

Při posvícenské zábavě, kterou jsme pořádali ve spolupráci s Obecním úřadem, už jsme takové štěstí na počasí neměli. Zábava se konala 31. srpna venku před Obecním úřadem v hudební produkci skupiny MUSIC MIX Václava Hašlara, při velmi dobré účasti hostů. Tentokrát nás počasí před půlnocí zradilo a začalo přšet. Zástupci našeho sboru se též zúčastnili všech okrskových schůzí a starosta sboru Mil. Bulíř všech okresních hasičských schůzí. Dále se také hasiči podíleli na různých společenských, sportovních a kulturních akcích, které proběhly v tomto roce.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem hasičům za reprezentaci obce na soutěžích a za práci ve sboru, kterou vykonávají ve svém volném čase. Dále chci poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě hasičské soutěže a na pořádání sportovních, kulturních a jiných akcí, spojených s naší obcí.

Do nového roku 2014 přeji všem hasičkám, hasičům, našim příznivcům a všem občanům hodně zdraví, spokojenosti, dobré nálady a dobré pohody

František Pažout

Z VESELICE PŘES VELIŠ DO JIČÍNA V DOBĚ TŘICETILETÉ VÁLKY A ZPĚT DO ČECH V ROCE 2013

Valdštejn - jeho život a Frýdlantské vévodství
(pokračování článku Láďa Matouška ze ZV č. 40)

Valdštejnův původ a nástup životní cesty

Václav Eusebius Albrecht z Valdštejna se narodil v roce 1583 v Heřmanicích, jako člen chudé větve starobylého panského rodu. Po rodičích byl vychován v bratrské víře. Po absolvování luteránské kněžské školy v Goldbergu ve Slezsku, musel z luteránské akademie v Aldorfu, pro neshody, po půl roce odejít. Po studijní cestě Evropou, je v roce 1604, vyslán českými stavy, jako praporečník, do války v Uhrách, odkud se v zimě roku 1605-1606 vrátil v hodnosti hejtmana, s podlomeným zdravím zpět do Čech. Přežil, na tu dobu smrtelné nemoci, jako je malárie a úplavice, jejichž následky v dalším životě, jeho zdravotní stav jen zhoršovaly. I přes to, se rozhodl pro životní dráhu vojáka. V roce 1606 je jmenován plukovníkem stavovského pluku a přestupuje na katolickou víru a jako jeho komorník vstupuje do služeb arciknížete Matyáše Habsburského. V roce 1609 po sňatku s Lukrécie Nekšovou z Landeka se stává bohatým šlechticem na panstvích Vsetín a Lukov. Jako voják se dává do služeb Ferdinanda Štýrského, který je v roce 1617 přijat za českého krále. V jeho službách si dokáže vyhodnotit dynastické a náboženské poměry v Evropě. Chápe ohrožení Evropy Tureckou říší, jak nábožensky, tak i mocensky cizím elementem a začíná se zabývat myšlenkou o silné armádě, na ochranu Evropy, proti Turkům. Jeho cílem se stává tuto armádu pro císaře postavit. To je také důvodem jeho konverze ke katolické církvi, bez které by u císaře neuspěl.

Rozchod s českými a moravskými stavy - začátek jeho vojenské kariéry

Valdštejn zastává funkci moravského stavovského plukovníka a asi správně vidí, kam vývoj, pro nejednotnost názorů a zájmů, spěje.

Stavové jsou již v otevřeném boji proti císaři a tehdy se Valdštejn rozhodne stavy opustit. Nabízí císaři, že pro něho postaví na své náklady pluk valonských kyrysníků o 1 000 mužích. V roce 1619 dostává od císaře jmenování plukovníkem. V Olomouci vyzvedne stavovskou pokladnu a s částí pluku ji odveze do Vídně. Je na místě spekulace, zda se chce císaři zavděčit a nebo zastavit české a moravské stavy od blížící se katastrofy, která pak, prohranou bitvou na Bílé Hoře, nastala.

Pro velké pobouření císař vrací stavům pokladnu i s vojskem na Moravu. Valdštejn se pak na Moravě stává psancem bez majetku, který mu byl zabaven. V bitvě na Bílé Hoře jeho pluk však zasahuje, o síle 2 000 mužů, již na straně císaře. Osobně však Valdštejn stojí s jedním sborem v Lounech a řídí zábírání měst protestantům.

V roce 1621 vede menší vojenský sbor do Kladska, v lednu 1622 je pak jmenován vojenským velitelem Prahy a začátkem června je jmenován generálem pěchoty.

Valdštejnův majetkový vzestup

Valdštejn se soustřeďuje na majetek z konfiskací po bitvě na Bílé Hoře. Finančníckými a právníckými operacemi získává ohromný majetek, který stmeluje v rozsáhlou pozemkovou državu v severních a severovýchodních Čechách, v pozdější Frýdlantské vévodství s hlavním měs-

tem Jičínem. Historik Pekař odhaduje, že obchodní zisk z majetkových operací měl 3–4 mil. zlatých. Další zisky měl jako podílík z finančního konsorcia z let 1622–1623, které mělo pronajato ražení mincí v Čechách. Valdštejn je i císařovým věřitelem jeho půjčky ve výši 2 014 650 zlatých z let 1619–1623. Do roku 1623 kupuje 62 panství a statků.

Valdštejnův společenský vzestup

Od září 1622 do srpna 1630 získává postupně titul falckraběte, s možností povyšovat jiné osobnosti do šlechtitelského stavu a vladař domu Valdštejnského (titul vladaře měli doposud jen Rožmberkové).

Je povýšen na knížete z Frýdlantu a jeho panství na knížectví Frýdlantské, z něhož vybuduje zvláštní stát s vlastní finanční, soudní a státní správou, zcela nezávislou na Českém království. Za zformování vojska do války dánské a za porážku Mansfelda u Desavy, obdržel 17. listopadu 1625 odměnou titul vévody z Frýdlantu a 4. ledna je jeho knížectví povýšeno na vévodství. Do října 1628 je mu zvýšen plat z 3000 zl.rýn. na 6 000 zl.rýn., je mu uděleno právo k zřízení vlastní mincovny k ražení zlatých a stříbrných peněz, a je vyznamenán nejvyšším habsburským vyznamenáním Zlatým rounem.

Za významné vojenské úspěchy ve válce dánské a na uhrazení válečných nákladů věnuje císař Valdštejnovi v léno knížectví Meklenburské a Zaháňské s propůjčením titulu vévoda s Frýdlantu a Zaháně. Tím se stává říšským knížetem.

V letech 1623–1630 staví v Praze pro svou reprezentaci Valdštejnský palác na Malé Straně (dnes budova senátu ČR). Výstavbě paláce ustoupil Trčkův palác, 23 domů, 3 zahrady a 1 cihelna.

Valdštejn vojenským podnikatelem, další jeho vojenská kariéra a úspěchy

V létě 1623 Valdštejn nabízí císaři, že pro něho postaví armádu o 15 000 mužích na svůj náklad. Nabídka není přijata. Nabídku opakuje v létě 1624 a ještě na podzim téhož roku. Do 25. července 1625 probíhala strategická jednání podle vojensko-politické situace v Evropě. Nakonec Valdštejn na svůj náklad zřizuje vojsko o síle 18 000 pěších a 6 000 jízdních mužů a je jmenován generálem-heimmanem polním. Formování vojska, za současných mírových jednání, je vedeno až do konce roku 1625. Počátkem roku 1626 se vojska začala rozmísťovat do bojových pozic v dolním Sasku. K bojům nedochází, ale docházejí zásoby a peníze. Císař neposílá armádě peníze ani požadovaných 60 000 korců obilí, které se v říši nedá koupit. Valdštejn armádě vyplácí žold ze svého a ze zásob frýdlantského vévodství uvolňuje 20 000 korců obilí a nechá je do Saska poslat po Labi. (*Jen pro představu 20 000 korců obilí je v té době sklizeň asi z 2 200 hektarů.*) K únoru už císař dluží Valdštejnovi 4–5 mil. zlatých. Valdštejn armádu v Sasku nejen udržel na své náklady, ale vzápětí v bitvě u Desavy v dubnu 1626 vítězí nad vojskem dánského krále Kristiána IV. Do Vídně pak posílá 38 ukořistěných praporů a standart.

V květnu na zámku v Jičíně vede mírová jednání s generálmajorem švédské armády, emigrantem Janem z Bubna a vyjednavatelem Rašínem (právě Rašin

je pak při Valdštejnově pádu autorem křivých obvinění ze zrady).

Koncem roku 1627 vítězí triumfálně nad králem dánským a zničí téměř celou jeho armádu. Valdštejnova armáda v té době má 440 pěších a 200 jízdních kompanií, to je asi 66 750 mužů pěchoty a 33 000 mužů jízdních, se stejným počtem koní. K tomu přísluší asi 280 děl s potahy a muničními a zásobovacími vozy (počty jsou poměrovým číslem z tažení do Uher, kdy s 14 000 muži veze 40 děl).

Rychlost přesunu vojsk na bojiště v té době je 21–35 km/den.

14. února 1628 je Valdštejn jmenován do hodnosti generál-lajtnant na moři Baltickém a Oceánu Severním admirálem válečného loďstva, které je mu listem z 21. února uloženo zřídit. Válečné loďstvo může dát Španělsko, ale to se bojí obepnout ze Severního moře dánské ostrovy Sundem. Valdštejn okamžitě zahajuje přípravné práce na propojení Severního a Baltského moře kanálem, ale to je nad současné možnosti. Stejný kanál je vybudován o 250 let později s názvem Kielský. Loď se pak staví v loděnicích v Baltském moři, ale zda zasáhly někdy do bojů, není zmínka.

Po strmém vzestupu první Valdštejnův rychlý pád

Po vítězství nad Dánskem sílí tlaky říšských knížat proti Valdštejnovi. Pro ně je jenom českým povýšencem a kariéristou. Závidí mu císařovu přízeň za činy, které umenšují a neuznávají, ale kterých oni nejsou schopni. Závidí mu jeho vzestup za pět let. Chtějí prosadit snížení armády, aby říšská knížata nemusela nést náklady k jejímu vydržování. Trvalé ohrožení říše ale nevidí. Obviňují Valdštejna před císařem z drancování země a obohacování se zabaveným majetkem nepřítele. (Archivní materiály ale dokazují, že pro sebe si nic nenechal a vše vynaložil na armádu).

Po dlouhých naléháních císař říšským knížatům v Řezně na sjezdu vyhověl a 13. srpna 1630 byl Valdštejn odvolán. Týden nato mu bylo odvolání doručeno a on na něj reaguje jen tím, že to očekával. Odchází na své statky do Čech. Císař odvoláním Valdštejna ničeho nedosáhl. Neupevnil si moc v říši a od kurfiřtů nedostal ani příslib k zvolení jeho syna římským králem, s čímž najisto počítal. Na sjezdu ani nepadlo jméno nového velitele a tak císař nemá náhradu za svého generála, který se tolik zasloužil o jeho vzestup. Situaci v říši (armády bez velení) využívá švédský král k formování své armády a spojenců proti císaři.

Frýdlantské vévodství a jeho hlavní město Jičín

Jak již bylo řečeno, bylo vévodství Frýdlantské zcela ojedinelým územním celkem v království. Územní zisky 65 panství k roku 1623 nebyly konečné. Pro rychlou představu jeho územní a ekonomické síly uvádím čísla porízená z konfiskačních přehledů historika Tomáše Bílka, porízená při zabavení jeho majetku. Po Bílé Hoře bylo zkonfiskováno asi 3/4 z majetku království v úhrnné hodnotě 38 469 728 zlatých. Valdštejnovi bylo zkonfiskováno majetku za 9 285 589 zl. Odvodíme si pak, že Valdštejnovo vévodství disponovalo majetkem o velikosti asi 1/5 majetku království. Získaný majetek podrobil nebyvalému hospodářskému rozvoji. Svě území vojensky chránil pro zajištění

klidu pro práci a život svých poddaných. Zakládal podniky všeho druhu, aby omezil ve složitých dobách války dovoz k zajištění chodu armády. Mezi tyto podniky patří: železárny ve Vrchlábí a v Raspenavě, textilní průmysl kolem Liberce, na turnovsko povolává brusiče kamenů z Itálie, v Novém Bydžově otevírá výrobu střelného prachu, vysazuje morušovníky a zakládá hedvábnictví dovozem zátočků, než stromy moruše dorostou. V Jičíně připravuje zbrojní výrobu a finančně k tomu podporuje řemeslníky. Dál v Jičíně zakládá první manufakturu na šití uniforem. Jeho pivovary v roce 1633 vykazují výstav 14 123 sudů piva ročně.

Na svém území dbá o rozvoj vzdělanosti a povolává jezuity do nově zřízených klášterů. Jezuitům svěřuje pouze výchovu a školství ale nesmějí provádět násilnou rekatolizaci. Tím panuje v jeho vévodství náboženská tolerance, kde proti jině v království mohou zastávat úřady i lidé evangelického vyznání. Hlavním městem vévodství se stává město Jičín, který má Valdštejn od roku 1621 v zástavě a od roku 1631 trvale ve svém majetku. Jičín je na počátku jeho éry celkem výstavným městem a přesto jej podrobují nebývalému urbanistickému rozvoji. Z provinčního protestantského města se brzy stává barokní rezidenční město katolické. Do Jičina překládá z Prahy centrálu svého bankovního domu. Pověřuje významného židovského obchodníka Jakuba Baševiho, spolu s židy přistěhoválými ze Sobotky, k zprostředkování obchodů se zahraničím. Začal s přestavbou zámku Smiřických, který byl poničen od výbuchu střelného prachu. Rozšiřuje přilehlé náměstí, které se stává předsunutým nádvořím pro jeho knížecí dvůr, představující asi 800 lidí a 1 000 koní s odpovídajícím množstvím kočárů a zásobovacích povozů. K jeho dvoru náleží též vojenská kancelář, kterou musí mít stále při sobě. Za Valdštejnova panování v Jičíně bylo v období 1624–1632 zbořeno víc jak 100 domů. Rozbořeny byly i staré hradby a na uvolněné ploše vyrostly nové zděné domy, na které byly poskytovány stavební subvence. Na konci Valdštejnova období má Jičín zhruba stejné množství domů jako na začátku, tj. asi 200, s tím, že víc jak polovina města je přestavěná. K rozšíření na 500 domů, které některé prameny uvádějí, již nedošlo. Výstavba města probíhala dle přísných pravidel stavební kanceláře, která byla nejprve v Praze a od roku 1630 v Jičíně. Řídili ji Italové. Vrcholem Valdštejnovi urbanistické barokní koncepce krajinářského stavitelství je klášterní komplex ve Valticích s tamním letohrádkem propojeným lipovou alejí až k Valtické bráně. Centrem jičínské vzdělanosti je v roce 1627 - 1628 nově založené jezuitské gymnázium.

Je naplánováno i vybudování univerzity, obsazené významnými kapacitami vzdělanosti Evropy. Mezi zámkem a Valtickou bránou vyrůstal proboštský kostel sv. Jakuba Většího, podle vzoru poutního kostela ve španělské Kompostelle, jako centrum plánovaného biskupství. V době třicetileté války se nikde jinde nestaví v takovém rozsahu, jako v Jičíně.

Druhý Valdštejnův vzestup a jeho konec

Období do 13. srpna 1630 je také nazýváno I. Valdštejnovým generalátem. Země císaře, jsou však po jeho sesazení z velení, v narůstajícím ohrožení Švédy a jejich spojenci. Nikdo v říši tomu nedokáže čelit, a tak stejní rád-

ci, kteří radili císaři Valdštejna odvolat, radí k jeho opětovnému povolání do čela armády. Chtějí ale, aby formálně byl velitelem syn císaře, vévoda Ferdinand III. a armádu řídil Valdštejn jako jeho podřízený. Po poradě ve válečné radě je 15. prosince 1631 Valdštejn císařem jmenován vrchním velitelem císařské armády. Valdštejn zatím přebírá velení na 3 měsíce na zkoušku. Po 3 měsících, 16. dubna 1632, na zámku Gollersdorf, uzavírá smlouvu o velení natrvalo, za tvrdých podmínek pro císaře. Do velení nesmí zasahovat vévoda Ferdinand III. a Valdštejn má neomezené právo v armádě, bez zásahů císaře. Má právo svým jménem uzavírat mír a jmenovat i velící generály. Má pravomoci i generála Španělska. Právě tyto neomezené pravomoci jsou předmětem nové štvavé kampaně proti jeho osobě i přesto, že v červnu 1632 již ukončuje osvobození Čech od saské okupace a odvetou napadá Drážďany.

U Norinberka stojí proti Švédům s armádou již o 60 000 mužích a zatlačuje je k severu a přivodí jim velké ztráty. Pro Gustava Adolfa to je první neúspěch na německé půdě.

V následné nerozhodné bitvě u Lützeny je švédský král zabit. V říjnu 1633 po vítězné bitvě nad Thurnem u Stínavy obsazuje Slezsko a je to pro něho poslední větší vojenská operace. Pokračuje dál v mírových jednáních, kterými vyplnil čas mezi Lützenem a Stínavou.

Vrcholí opět tlaky k odstranění Valdštejna. Císařovi rádci ho obviňují, že pod rouškou mírových jednání chce císaře zradit, armádu obrátit proti císaři, jeho zahubit a zmocnit se královské koruny Čech.

Dne 25. února 1634 je Valdštejn v Chebu z rozhodnutí císaře zavražděn. Dnes sni svůj věčný sen o mírové Evropě v kryptě kaple Sv. Anny v Mnichově Hradišti.

Jak to bylo se zradou a proč byl Valdštejn zavražděn a čeho chtěl dosáhnout?

Valdštejnovi se zrada nikdy neprokázala. Až po jeho smrti se šířila zaručená svědeckví o zradě, vesměs napsaná na objednávku nebo s cílem se zavděčit. Po jeho smrti se z archivu ztratily všechny záznamy o dlužích císaře za armádu, které by Valdštejnovi musely být uhrazeny. Nato ale v císařské pokladně chyběly peníze. Ztratila se i smlouva mezi Valdštejnem a císařem o jeho rozsáhlých pravomocích, který všechna jednání konal ve smyslu uzavřené smlouvy. Kdyby byl postaven před soud, tak nikdo a nic by ho nemohlo obvinít ze zrady. Nikdy by nemohl být rozdán Valdštejnův majetek za ušlé žoldy vojákům a za válečné náklady. Nikdy by nebyl jeho majetek rozkraden jeho závislivci. Zavražděný se nemohl obhájit a proto konečné obvinění ze zrady po jeho smrti umožnilo císaři smazat válečné dluhy, zbavit se dokladů o své zbabělosti a bezradnosti ve vedení války, uklidnit říšská knížata a uklidnit své rádce, v kterých Valdštejn viděl jenom hrabivé, mstivé, závistivé a hlavně líné a povýšené dvořany a nikdy jim to nezapomněl dát najevo.

Jeho vraždou skončily stížnosti na jeho vedení války, když trestal za vraždy civilistů a nenechal loupit jejich majetek, jak bylo zvykem. Skončily stížnosti na vedení války vyjednáváním bez velkých ztrát a ne k dosažení územních zisků umožňujících vojákům loupení. Jako vrchol krutosti v trestech vojáků mu bylo vyčítáno, že 11 velitelů dezertujícího pluku v bitvě u Lützeny nechal po soudu

popravit a jejich pluk rozpustit. Normální by tehdy bylo pluk dostihnout, všechny velitele pobít, pobít každého 10. vojáka a pobité okrást. Vražda Valdštejna v té době byla také naléhavá proto, že byl již také na smrt nemocen. Kdyby zemřel přirozenou smrtí, tak by nemohl být obviněn a jeho majetek zabaven.

Čeho chtěl Valdštejn dosáhnout neustálými jednáními, se zástupci ve válce zúčastněných států, které mu byly předkládány, jako jednání zrádná? Chtěl donutit mocné Evropy k zastavení nesmyslného vraždění obyvatel a drancování evropských zemí. Chtěl mír a silného panovníka, který by se postavil do čela 200 000 armády, kterou by pro něho postavil, jako hráz mírové Evropy, proti stále trvajícím tureckému nebezpečí. Valdštejn vsadil na císaře Ferdinanda II. Ten byl pro ten úkol moc zbabělý a panovníci evropských zemí o žádný mír ani nestáli. Valdštejnovy myšlenky byly moc nadčasové a jen těžko mohly být pochopeny. Snad se s nimi mohl ve své době obracet jenom ke hvězdám, kterým věřil, a za tu vlastnost byl v následném hodnocení také často znevažován. Ve svém negativním hodnocení ho mnohdy historici nešetřili ani se svým úsudkem, ovlivněným nacionálně českým a romantickým výkladem historie.

V Čechách v roce 2013

Cestu do 400 let staré historie končím opět u kávy na Valdštejnském náměstí v Jičíně abych si srovnal v hlavě, co si z pomyslné cesty odnáším pro poznání i pro poučení.

Co se týče Valdštejna, tak ho nemůžeme soudit z pohledu dneška. Chvilí mi trvalo, než jsem se seznámil s celkovými poměry té doby a z toho pohledu jej mohl hodnotit. Celé popisované období bylo samo o sobě příliš kruté z hlediska soudobého práva a tak není na místě příliš vinit Valdštejna z krutosti, před kterou u něho převyšuje smysl pro řád a spravedlnost. Valdštejn byl v první řadě schopným vojevůdcem a využil vše co mu situace v jeho postavení nabízela. V armádě zakládal prvky budoucí profesionální armády a dokázal vytvořit i hospodářské podmínky pro její udržení. Jen svými schopnostmi podnikatele a politika dosáhl všeho, o čem jsem se již zmínil a v čem byl výjimečný. Ve svém konání a myšlení předstihl dobu. Hlavní příčinou jeho pádu byla závist mocných té doby, z které nám zbyl jeho Jičín, který je nejen městem pohádek, ale díky němu i pohádkovým městem.

Zastávka na Veliši patřila Jindřichu Matyášovi hraběti z Thurnu. Svou pozornost si zaslouží pro nezměrnou aktivitu v boji za lepší poměry v království, jako svobodnou součástí Valdštejnem vysněné Evropy. Pozornost si zaslouží také naši dávní předkové, sedláci a chalupníci z Veselice, kteří pracovali na svých polích s tím, aby je zanechali svým nástupcům a přičemž mohli denně čekat, že je vojáci pobijí a oloupí. Poznal jsem také, jakou hrůzu jim asi přinesla třicetiletá válka, po které byla 1/5 usedlostí ve vsi zničena. Patří jim obdiv za obdělávání polí ručně a pouze s dobytčím spřežením o zhruba stejné výměře jako dnes. Po přečtení stovek stran o třicetileté válce o Thurnovi a Valdštejnovi jsem si pro sebe rozhodl jejich životní postoj, který se nechá jednoduše vyjádřit následujícími slovy: Odložili slávu vojevůdců a řídili se tím nejstarším a nejjednodušším zákonem biblického desatera „nezabiješ“, když dokázali zastavit bitvy a přistoupit k mírovým

jednáním a tím zabránit zbytečným masakrům vojáků i civilistů. Nepoužili „křivého svědectví“ před svým svědomím k obhajobě svých činů, které byly mnohdy v rozporu s vůlí svých králů.

Z dávné historie si odnáším nejen poznání, ale i poučení. Popsané události třicetileté války nevzaly země Evropy na vědomí a připustily dvakrát v minulém století katastrofy, které musely být zastaveny mohutnou armádou spojenců. Nebyla Valdštejnem vysněná armáda jejím předobrazem? Nebyla Valdštejnem vysněná armáda předchůdcem dnešního Severoatlantického paktu? Třicetiletá válka se vedla s osobní brutalitou vojáků proti nepříteli i proti civilistům s cílem je zabít a oloupit jim majetek. Zdálo by se, že to již k dnešní Evropě nepatří, ale Jugoslávie na konci 20. století nám řekla, že i dnes tyto válečné metody jsou možné. Můžeme tomu vůbec čelit? Můžeme! Všichni toužíme po prosperující zemi a Evropě. Jeden prostředek k tomu máme všichni. Jsou to svobodné volby do všech stupňů našich samospráv.

I do, rádoby jednotného, evropského zastoupení. Mohli jsme poprvé volit přímo i svého prezidenta. Nemusíme spoléhat na postoj šlechty jako před 400 lety. Co bylo ale motivem vévody Valdštejna a hraběte s Thurnu k činům pro všeobecné blaho zemí v jejich době? Byla to stavovská čest šlechticů, vedená jím daným řádem, vírou v boha a vírou v člověka. V hájení tohoto, proti zvůli začínající u hrabivých, mstivých, závistivých a hlavně líných dvořanů a úředníků různých kanceláří, vsadili i své životy.

Pro nás poučení v již zmíněné prezidentské volbě opět nepřišlo. Volební kampaň k ní měla v sobě něco, co se se ctí a úctou k člověku neslučovalo. Opět, bez poučení, byla použita pro získání falešné popularity nízká zbraň lží, pomluv a národní nesnášenlivosti, která nepřináší nic dobrého zrovna tak, jako v připomenuté minulosti.

Použité publikace a prameny:

Pekař - Kniha o Kostí, O smyslu českých dějin.

Bílek - Dějiny konfiskací v Čechách po roce 1618

Pojar, Železný - J. M. Thurn muž činu,

Placht - Lidnatosta spol. skladba

čes. státu 16. - 18. stol.

Stručné dějiny obcí Domousnice a Zelenecká Lhota

z jejich stránek a z listů Starohradské kroniky

Kolloman - Valdštejn a evropská politika 1625 –1630,

Historie I. generalátu, Valdštejnův konec,

Historie II. generalátu

Janáček - Valdštejn a jeho doba

Sedláček - Hrady, zámky a tvrze království Českého

X. až XIV. století

Visitační a revisitační katastr

Národní archiv Praha a Národní knihovna Praha

Místopisný slovník historický Království českého

Kolín - Kuča - Města a městečka v Čechách

a na Moravě díl č. 3.

Poděkování za ochotné a trpělivé vyhledávání použitých pramenů patří pracovníkům Národního archivu v Praze, Oblastního archivu v Praze a v Zámrsku, Okresního archivu v Jičíně, Národní knihovny v Praze, Městské knihovny v Mladé Boleslavi a v Jičíně a Okresního muzea v Jičíně.

Ládá Matoušek

PTACTVO NAŠEHO BLÍZKÉHO OKOLÍ

Skorec vodní (Cinclus cinclus)

Skorec vodní je velice nápadným a nezaměnitelným ptačím druhem. Dosahuje přibližně velikosti kosa černého.

Naši skorci mají kaštanově hnědou hlavu, tmavohnědě zbarvený vrch a rezavohnědý spodek těla, na němž vyniká velká bílá náprsenka. Skorci s oblibou osidlují rychle tekoucí čisté vodní toky s kamenitým dnem a přirozenými břehy.

Skorec vodní je u nás stálý druh, který se v zimě přesouvá na nezamrzávající části toků.

Skorci si staví hnízda podél vodních toků v březích mezi kameny nebo v kořenech stromů.

Hnízdění probíhá 1-2x ročně v březnu až červnu. Snůška je 4-5 vajec a má inkubaci 16-17 dnů.

Krmení vylíhnutých mláďat trvá 20 až 25 dnů. Potravou je především vodní hmyz.

Hlavními negativními faktory, které skorce vodního ohrožují, souvisí s jeho specifickým způsobem života, úzce vázaným na vodní prostředí a na způsob získávání potravy. Výrazným jeho ohrožením je změna či úplná likvidace vhodného hnízdního prostředí, daného především necitlivou

regulací vodních toků a budováním zavlažovacích systémů. Proto si tento ptačí druh zaslouží naši účinnou ochranu.

Josef Antoš - Dolní Bousov

BYLINKY NAŠEHO OKOLÍ A JEJICH VYUŽITÍ 2. ČÁST

Poděkujeme přírodě – 2. část

Je podzim, příroda začala zlátnout a oranžovět, i když sluníčka je čím dál méně. A tak i dnešní moje povídání bude laděno dožluta. Zaměřím se na 3 bylinky, které rostou téměř všude kolem nás a mnohdy si ani neuvědomujeme, jak nám mohou pomoci.

První z nich je **Divizna velkokvětá** (*Verbascum densiflorum*)

Sbírá se květ, a to výhradně za slunného a suchého počasí, který je zlatožluté barvy, medově voní a nasládlé chutná. Je velmi oblíbená, zejména v lidovém léčitelství. Její význam je v podpůrné terapii při nejrůznějších onemocněních horních cest dýchacích z nachlazení. Užívá se v nálevu, samotná nebo v čajových směsích. Zevně se používá k obkla-

dům a koupelím na bérkové vředy, při hemoroidech a je rovněž součástí hojivých přípravků v léčebné kosmetice.

Další bylinkou je **Řepík lékařský** (*Agri-
monia eupatoria*)

Drogou je bohatě olistěná nakvétající nať,

bez dřevnatých dolních částí lodyh. Má svěže zelenou barvu listů, zlatožluté květy, slabě kořeně voní a hořce chutná. Používá se v lékařství i lidovém léčitelství při poruchách zažívání, žlučkových potížích, a to samotná v nálevu nebo v čajových směsích. Zevně se využívají její protizánětlivé a hojivé účinky. V současné době patří mezi nejdůležitější léčivky.

Jako třetí a dnes poslední bylinku zmíním **Třezalku tečkovanou** (*Hypericum perforatum*)

Sbírá se rozkvétající nať, seřezávaná bez dolních dřevnatých částí lodyh. Má žlutou, přirozenou barvu, téměř bez pachu a chutná mírně hořce a svíravě. Využití je zaměřeno zejména na rozmanité choroby nervového původu (deprese, melancholie, nervová vyčerpanost), dále při poruchách zažívacího a vyměšovacího ústrojí, k rychlejšímu hojení ran a poškození tkáně vůbec. Používá se samotná v nálevu nebo v čajových směsích. Nakládá se také do oleje (Janův olej). Třezalkový olej je nejlepší na zastaralé spáleniny a jizvy i na kůži spálenou sluncem.

A to je pro dnešek vše. Všimněte si více svého okolí, možná budete překvapeni, co všechno se dá během několika dní zlepšit, či jednoduše vyřešit v souvislosti s vaším zdravím!

Čerpáno z *Kapesního atlasu léčivých rostlin* (Václav Jirásek, František Starý, František Severa) www.wikipedia.cz, ale i z vlastních zkušeností.

Eva Konývková

ZA ZVĚŘÍ NAŠICH POLÍ, LUK A LESŮ

Tchoř tmavý (*Putorius putorius*)

Pryč jsou doby, kdy tchoř byl jednou z mnoha běžných šelmiček naší přírody na našem venkově. Dnes je to již zvíře dosti vzácné.

Jeho celková délka je kolem 60 cm. Zbarvení je svrchu tmavé se světlou podsadou, spodek těla je černý.

Pro tchoře je typická obličejová maska, připomínající lupičskou škrabošku.

Tchoř se často zdržuje v blízkosti lidských sídel, ku příkladu ve stodolách, v chlévech či pod hromadou dřeva nebo v opuštěných norách větších šelem. Tchoř se živí drobnou kořistí, vejci, žábami, užovkami a rybami. Výborně plave a dokonce v případě potřeby se umí i potápět a plavat pod vodou.

Každý starší hospodář si jistě vybaví tu pohromu, když tchoř v noci navštívil kurník. Legendární je také jeho zápach, kterým se také v případě nouze poměrně úspěšně brání. Březost u tchoře je poměrně dlouhá, přibližně

40 dní. Samice pak vrhá až osm mláďat, která velice rychle dospívají.

Jak jsem již předeslal, setkat se dnes s tchořem je poměrně vzácné. Představu o něm si můžeme udělat podle častější fretky, což je domestikovaná odrůda tchoře
Miloslav Konývka, hajný – Záhuby

ČERNÁ KRONIKA OBCE

Zdejší Obvodní oddělení policie v Dobrovici šetřilo v průběhu posledních šesti měsíců v obci Veselice pouze jeden případ a to případ krádeže osobního motorového vozidla Škoda Superb. Vozidlo, zaparkované přímo před domem poškozené, odcizil přes noc z 11. 6. na 12. 6. 2013 dosud neznámý pachatel. Vzhledem k výši škody, která činila téměř půl milionu korun, tuto záležitost převzala Služba kriminální policie v Mladé Boleslavi.

K obdobnému případu došlo v srpnu letošního roku v obci Domousnice, kde pachatel, těsně po půlnoci, vnikl na neoplocenou zahradu rodinného domu, z níž odcizil neuzamčené vozidlo Renault Espace v hodnotě 30.000 Kč. Šetřením bylo zjištěno, že tohoto skutku se dopustil příbuzný poškozeného a po měsíci byla věc odložena pro nepřipustnost trestního stíhání. Příklad byl objasněn policií Obvodního oddělení Dobrovice.

V srpnu letošního roku došlo v obci Veselice také k vážné dopravní nehodě, když 4. 8. 2013 po 22. hodině, mladší řidič (1994), staršího osobního automobilu zn. Citroen, jel nepřiměřenou rychlostí z horní části obce a nevytočil pravotočivou zatáčku, před domem Dufkových a skončil dole pod silnicí v polovině stráně. Došlo sice ke značné škodě na majetku, avšak oba účastníci nehody vyvázli bez vážnější

zdravotní úhony. Tuto událost vyšetřovala Dopravní policie z Mladé Boleslavi, která nám také podala tuto zprávu.

Oproti loňskému roku došlo k poklesu majetkové trestné činnosti na území obce Veselice i v okolních obcích. Nicméně došlo k nárůstu trestné činnosti proti pořádku ve věcech veřejných. Jenom v rozmezí posledních dvou měsíců srpna a září byli při silničních kontrolách v obci Domousnice zadrženi dva řidiči, kteří řídili motorové vozidlo, ačkoliv měli vysloven zákaz řízení. Oběma výtečníkům bylo sděleno podezření ze spáchání přečinu „maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání“.

Nastává zimní období a s tím i zvýšená aktivita pachatelů zaměřujících se na opuštěné chaty, chalupy a ostatní rekreační objekty. Proto tímto vyzýváme všechny majitele těchto nemovitostí, aby své objekty před svým odjezdem řádně zajistili, uvnitř nenechávali cenné věci a pokud možno prováděli i občasně kontroly svých objektů.

Rovněž je vhodné požádat sousedy, aby při zjištění podezřelého pohybu neznámých osob nebo vozidel v okolí chalupy, ho vyrozuměli, nebo přímo volali Obvodní oddělení v Dobrovici na tel. 974877740, nebo volali přímo na linku 158.

Obvodní oddělení Dobrovice - prap. Jan Procházka

SDĚLENÍ REDAKČNÍ RADY - NOVÁ RUBRIKA PRANOSTIKY, PŘÍSLOVÍ, POŘEKADLA

Chtěli bychom založit novou rubriku našeho časopisu pod názvem Pranostiky, Přísloví a Pořekadla. Na zkoušku otiskujeme výběr některých pranostik platných pro příští období, tj. na prosinec - červen. Další výběry bychom pak chtěli otiskovat v dalších číslech Zpravodaje.

Pranostika je rčení, které se snaží dávat do souvislosti určité meteorologické jevy a roční dobu, založené na dlouhodobém lidském pozorování a lidské zkušenosti. Přísloví a Pořekadla jsou ustálené průpovědi s mrav-

ním a etickým poučením, která se předávají z generace na generaci a nesou tak důkaz o moudrosti našich předků.

Prosinec

Studený prosinec - brzké jaro

Je-li prosinec deštivý, mírný a proměnlivý, není se kruté zimy třeba báti

Jaké zimy v prosinci, taková tepla v červnu

Po studeném prosinci bývá úrodný rok

Leden

V lednu mráz - těší nás; v lednu voda - věčná škoda
Leden studený, duben zelený
Teplý leden, k nouzi krok jen jeden
Když v lednu včely vyletují, to nedobry rok ohlašují

Únor

Únor bílý, pole sílí - Únorová voda, pro pole ho škoda
V únoru sníh a led - v létě nanesou včely med
Teplý únor - studené jaro, teplé léto
V únoru když skřivan zpívá, velká zima potom bývá

Březen

Když je březen - za kamna vlezem
Suchý březen, studený duben, mokry máj - bude
v stodole ráj
Mokry březen od rolníků nenáviděn

Duben

Mokry duben přislubuje dobrou sklizeň
Dubnový sníh pole hnojí a déšť jim požehnání přináší
Prší-li v noci na Bílou sobotu, bude málo třešní
Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři a rodí se jaro

Květen

Studený máj - v stodole ráj, Sníh v máji - hodně trávy
Suchý březen, chladný a mokry máj - bude humno jako
ráj
Chladno a večerní mlhy v máji, hojnost ovoce a sena
dají
V máji aby ani hůl pastýřova neoschla

Červen

Chladný květen, červen vlašný - je pro sýpky a sudy
blázný
V červnu deštivo a chladno způsobí rok neúrodný
snadno
Medardova kápě, čtyřicet dní kape
Na svatého Antonína broušení kos započíná

Byli bychom rádi, kdybyste nám sdělili svůj názor na zavedení této nové rubriky, případně nám zaslali zajímavé pranostiky a přísloví známé ve Vašich rodinách či ve Vašem okolí.

Pranostiky zpracovány podle internetových zdrojů wikipedia

INFORMACE O ŽIVOTĚ V NAŠÍ OBCI

Pátý výlet na kole okolím Veselice.

Po zkušenosti s loňským horkým počasím před prázdninami jsem ten letošní naplánoval až po prázdninách na 7. září.

Odjezd byl od „Veselické hospůdky“ ve 13 hodin. Účastníky jsem vedl do Domousnic a pak na Rabakov, kde jsem uprostřed vesnice odbočil a lesem jsme jeli až na cestu do Lhotek. Tam jsme odbočili na Řehnice a po nájezdu na pěknou asfaltovou silnici jsme pokračovali na Novou Telib, kde jsme se těšili na občerstvení, avšak bylo zavřeno.

Sjeli jsme tedy do Března a okolo bývalého zahradnictví pokračovali až k rybníku „Vražda“, kde bylo k pozorování spousta vodního ptactva. Od rybníka naše cesta vedla po cyklotrase až do Dlouhé Lhoty, kde na místním fotbalovém hřišti bylo první občerstvení.

Po osvěžení jsme jeli cyklotrasou do Svobodína, kde právě probíhal dětský indiánský den. Odtud naše cesta vedla podél železniční tratě až na silnici, kde jsme odbočili na Dolní Bousov. U benzínové pumpy bylo další občerstvení a zároveň odpočinku před náročným stoupáním až na Vlčí Pole, kde na odpočívadle u odbočky do lesa byla další přestávka, abychom srovnali skupinu, neboť kopec nás pěkně roztáhl.

Po odpočinku naše cesta vedla přes les k chatové osadě na Veselici a dále až k „Veselické hospůdce“, kde jsme se občerstvili a vše zhodnotili.

Výlet se vydařil, protože nám opět přálo počasí. Všichni se těšíme na další cyklovýlet.

Zdeněk Srb

Na Veselici se opět soutěžilo

V sobotu 10. 8. 2013 se konal již 3. ročník turnaje ve stolním tenise. Před Veselickou hospůdkou byl turnaj konán na dvou soutěžních stolech. Za pěkného počasí se do hlavní soutěže přihlásilo 7 žen a 13 mužů. V kategorii žen nakonec zvítězila Jana Matoušková, na druhém místě

se umístila Jana Bucková ml. a třetí místo obsadila Marcela Šafránková. V kategorii mužů bylo pořadí následující – první místo obsadil Jiří Reiter, druhé místo patřilo Dušanu Konývkovi a na třetím místě se umístil Luboš Rýdl.

Museli jsme také vyhlásit kategorii nejmladších účastníků soutěže, neboť Václav Bucek narychlo vyrobil malý stůl pro nejmladší účastníky, kteří mezi sebou také svedli krásné souboje.

Nakonec bych chtěl poděkovat Obecnímu úřadu Veselice za finanční příspěví na nákup cen a všem organizátorům tohoto podařeného turnaje.

Dušan Konývka

INFORMACE Z ČINNOSTI OÚ VESELICE

- ◆ Zastupitelstvo obce projednalo a schválilo Zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2012.
- ◆ Zastupitelstvo obce projednalo a schválilo s výhradou Závěrečný účet obce za rok 2012, hospodaření obce skončilo přebytkem ve výši 835 844,80 Kč.
- ◆ Zastupitelstvo obce projednalo a schválilo nákup triček pro družstvo mužů a nové členky družstva žen, nákup hadic pro požární sport – odlehčené hadice na štafetu.
- ◆ Zastupitelstvo obce projednalo a schválilo Oznámení o zahájení stavebních řízení manželů Fraňkových – dočasné oplocení lesnickým pletivem na dobu pět let a stavba krovu nad bývalými stáji Veselice.
- ◆ Zastupitelstvo obce projednalo stížnost pana Josefa Kodrika.
- ◆ Zastupitelstvo obce projednalo a schválilo podepsání smlouvy s Ochranou podzemních vod na vypracování projektu pro stavbu nového vrtu. Vrt je nutné vybudovat kvůli nepříznivému stavu kvality vody ve vrtu stávajícím.
- ◆ Dne 13. listopadu se uskutečnilo dílčí přezkoumání hospodaření obce za rok 2013, při kterém nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky

Miroslav Pažout
starosta obce,
Marcela Šafránková

Z ČINNOSTI SPOZ VESELICE

V druhé polovině tohoto roku jsme byli poblahopřát, předat kytičku a malý dárkový balíček, těmto občanům obce:

Paní **Antošové**, která 30. 6. oslavila krásné 82. narozeniny. K 75. narozeninám jsme popřáli **Marii Tauchmanové**. 65 let života oslavil 25. 8. pan **František Pažout**. 70. výročí oslavili pan **Josef Polák** 1. 10. 2013 a pan **František Bucek** 3. 11. 2013.

Z novějších občanů to byla **Vlasta Brezániová**, která 4. 11. oslavila 50 let života.

Všem jmenovaným velmi děkujeme za milé přijetí a přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenost se svými rodinami

Za SPOZ Jarmila Bulířová,
Věra Pažoutová

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Životní jubilea leden-červen 2013

75 let	25/8 2013	Marie Tauchmanová
70 let	1/10 2013	Josef Polák
	3/11 2013	František Bucek
65 let	25/8 2013	František Pažout
60 let	22/11 2013	Pavel Cidlina
55 let	17/7 2013	ing. Hana Runčíková
50 let	4/11 2013	Vlasta Brezániová
40 let	20/10 2013	Radek Jakubec
30 let	23/9 2013	Monika Brezániová
	18/10 2013	Vladimír Burda
20 let	4/11 2013	Michal Novák
5 let	29/12 2013	Anna Křížová

NAROZENÍ

Dne 29. října 2013 Tomáš Brezáni, Veselice 25

ODHLÁŠENÍ:

Ondřej Karban

ÚMRTÍ

Dne 26. srpna zemřel pan Ladislav Červa ve věku 65 let
Marcela Šafránková

VZPOMÍNKA

Dne 27. listopadu 2013 si připomínáme 100. výročí narození naší maminky, babičky a prababičky paní **Marie Klabanové**, rozené Halamové

Vzpomínají dcery, vnoučata a pravnučka

Nedožitě 100. narozeniny pana **Josefa Matouška** z Veselice č. 8 připadají na 18. ledna 2014

S láskou vzpomíná rodina

ČTENÁŘSKÉ DOPISY A OHLASY

Srdečně děkuji Obecnímu zastupitelství za blahopřání a dárky k mým 50. narozeninám. Bylo to pro mne milé překvapení,
Petr Drahorad

Děkuji zastupitelům obce a SPOZ za jejich návštěvu, přání a dárky k mým narozeninám.
Josef Polák

Děkuji OÚ, SPOZ a SDH Veselice za blahopřání k mým 70. narozeninám.
František Bucek

Děkujeme všem, kteří se přišli naposledy rozloučit s panem Ladislavem Červou. Děkujeme i za projevy soustrastí.
Rodina Červova

Marcela Šafránková

PŘÍSPĚVATELÉ NA ČASOPIS (DO 7. LISTOPADU 2013)

Brodský Svatopluk, ing. Campr Jiří, Nováková Hana, Pažout Miroslav, Runčík Jakub, ing. Halama Miroslav, Dufkovi, Matějková Marie, Pacákovi, Šolcová Zdena, Šoltysovi, Tauchmanová Marie, Drahoradovi, Jansovi, Fischer Karel, Červovi, Bucek František, Polák Josef, Hadincová Jaroslava

Všem příspěvkatelům redakční rada upřímně děkuje

VÁNOCE

Advent, toto období před vánočními svátky je plný dávných zvyků a obyčejů, na které navázaly lidové tradice, mající své kořeny již v předkřesťanské době.

Předvánoční období končí na svátek Svaté Kateřiny 25. 11.

Kateřina Alexandrijská byla podle legendy křesťanskou mučednicí, žijící kolem roku 300 a po staletí patřila mezi nejoblíbenější křesťanské světice.

Dnešní badatelé, včetně křesťanských teologů, však předpokládají, že se jedná o smyšlenou postavu.

Dnes se diskutují dvě možná vysvětlení vzniku této legendy:

Bud' jde o křesťansky přemodelovanou postavu nějaké starší pohanské bohyně, mezi jejíž atributy pravděpodobně patřilo kolo.

Anebo jde o legendu založenou na skutečné osobě, avšak silně pozměněnou.

Hlavní kandidátkou na historický model Kateřiny je pohanská filozofka Hypatia z Alexandrie, která byla roku 415 v Alexandrii zavražděna rozrušeným křesťanským davem.

Po Druhém vatikánském koncilu byla Kateřina pro svou historickou nedoloženost vyňata z oficiálního seznamu světců římskokatolické církve.

V tento den se naposledy konaly velké slavnosti, svatby a zábavy. Kateřinské zábavy měly na starosti ženy, platilo tzv. ženské právo. Ženy platily muzikantům za hudbu, mužům za útratu připravovaly občerstvení a vybíraly si s kým budou tančit. Na svátek Svaté Kateřiny bylo zakázáno pracovat se vším, co mělo kolo, nesmělo se mlít v mlýnech ani příst na kolovratech. Byl to den, kterým skončila zábava a začalo adventní období.

Pranostiky:

*Na svatou Kateřinu schováme se pod peřinu
Hrozí-li Kateřina sněhem, přinese jej Ondřej
Sníh na svatou Kateřinu věští vysoké obilí
Je-li Kačenka ucouraná, je Baruška naškrobená
Martin a Kateřina na blátě - vánoce na ledě
Když Kateřina po ledě už chodívá, Eva potom blátem oplývá
Chodí-li svatá Kateřina po ledě, chodí potom Štěpán po blátě
Jaké počasí na svatou Kateřinu, takové jest v příštím lednu*

Adventní období - svátky a zvyky

V době adventu křesťané slaví svátek sv. Ondřeje (30. 11.), sv. Barbory (4. 12.), sv. Mikuláše (6. 12.), sv. Ambrože (7. 12.) a sv. Lucie (13. 12.). Ke všem těmto svátkům se v lidovém prostředí váží obchůzky tajemných bytostí, které v minulosti a v případě Mikulášských průvodů dodnes, procházely tmavými ulicemi vesnic i měst a navštěvovaly rodiny

30. listopad - sv. Ondřej

den jednoho z dvanácti apoštolů býval dnem věštění. Ondřej byl patronem nevěst. Zájem dívek v tento den se obracoval směrem k jejich budoucím nápadníkům a ženichům. Způsob, kterým se snažily nahlédnout do budoucna, se lišil kraj od kraje, někde například dívky lily žhavé olovo (zvyk dnes spojovaný spíše s vánočními svátky) a podle tvaru ztuhlého odlitku usuzovaly na vlastnosti a vizáž svého budoucího partnera

4. prosinec - sv. Barbora

žila v 1. třetině 3. století, mučena a zabita pro svou křesťanskou víru. V předvečer svátku chodily „Barborky“, bílé oděné ženy a dívky, po vsi, navštěvovaly chalupy, rozdávaly dárky a zlobivým dětem napomenutí barborčinou metlou.

4. 12. se také řežou třešňové větvičky („Barborky“), dávají se do váz s vodou, aby rozkvetly. Někdy se počítalo, kolik dní bude trvat, než větvičky rozkvetou. Pokud to trvalo kupř. 5 dní, měl být příští rok nejlepším měsícem květen, tj. 5. měsíc.

Podle legendy měly dávat větvičky do váz děvčata za soumraku, pokud do Vánoc rozkvetla, mohla se do roka vdát. Tento svátek tedy přináší napětí svobodným dívkám. Bylo důležité větvičky sledovat každý den a počítat. Každý den před prvním Barborčiným květem, znamenal jeden měsíc před svatbou.

6. prosinec - svatý Mikuláš (st. Nicholas) byl podle legendy biskupem v Myře (dnešní Turecko) a jelikož měl rád děti, stal se jejich patronem. Svatý Mikuláš je považován za otce Santy Clause.

Byl pokládán za patrona rybářů a námořníků a ochráncem před velkou vodou.

Mikuláš s bílým voussem, mitrou a berlou, oble-

čen do bílé košile a jako kabát má dlouhý plášť, většinou v kombinaci červená a bílá. Na hlavě má čepici červené nebo bílé barvy se zlatým křížem vpředu. V ruce držival dlouhou zlatou berlu a vak s dárky v druhé ruce. Se svými pomocníky, čertem a andělem štědře obdarovával hodné děti. Zlobivé mohla před pekelným uhlím a čertovým řetězem zachránit snad jen pěkná básnička či písnička. Je to oblíbený zvyk i nyní.

Svatý Mikuláš nebyl podle pověsti žádný chudás, proto sladkostí, ovoce a drobných dáreků může být dost, třeba celá dlouhá mikulášská punčocha. Možná si říkáte, že punčochy (stockings) přece v západní Evropě zavěšují děti na krbovou římsu až na Štědrý večer a třeba se ptáte, jestli české děti jsou tak hodné, že dárky dostávají dvakrát. Skutečně je trochu výjimečné slavit Mikuláše 6. prosince; ve většině zemí totiž Mikuláš-Santa Claus chodívá právě až 25. prosince. Nám pak tu hlavní nadílku obstará samotný Ježíšek

8. prosinec - svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie

Neposkvrněné početí Panny Marie definoval jako článek víry papež Pius IX. a to dne 8. 12. 1854 v encyklice „Ineffabilis Deus“, podle níž „blahoslavená Panna Maria byla od prvního okamžiku svého početí s ohledem na zásluhy Ježíše Krista uchráněna veškeré poskvrny dědičného hříchu“.

Tato skutečnost se v církvi vždy vyznávala. Již od prvních staletí se v tomto smyslu vyjadřovali následující světci: Justin, Irenej, Tertulián, Ambrož, Augustin a další. Na křesťanském „Východě“ se svátek Neposkvrněného početí Panny Marie začal slavit ke konci 7. nebo počátkem 8. století. Na „Západě“ se s konečnou platností prosadil ve 14. - 15. století. Svátek Neposkvrněného početí Panny Marie je v liturgii katolické církve slavností

13. prosinec - sv. Lucie

Svatá Lucie je jednou z mála opravdu historicky doložených žen, které zemřely pro svou víru mučednickou smrtí. Ví se, že Lucie zahynula 13. prosince roku 304 a o mnoho století později si křesťané začali v tento den připomínat její památku.

Narodila se v sicilských Syrakusách, v rodině zámožných křesťanů, ale po otcově smrti se jí matka rozhodla provdat za bohatého pohana. Lucie nejen nápadníka odmítla, ale navíc vyžadovala své věno, aby ho rozdala chudým.

Učinila tak a nápadník ji obvinil z tajného křesťanství. Soudce jí prikázal obětovat se pohanským bohům, což dívka odmítla. Byla pak odsouzena k mučednické smrti. Pověsti popisují 3 různé způsoby poprav: dýkou do hrdla, upálením a setnutím mečem, což bylo také provedeno.

Svěťice je pokládána za patronku švadlen, kočích a ochránkyni před čarodějnicemi.

Na její svátek se nesmělo přist len ani drát peří. Je autorkou tradice předvánočního úklidu. V den sv. Lucie musely být domy čisté a uklizené.

Posláním Lucek bylo navštěvovat v předvečer vánočních svátků domácnosti a kontrolovat, zda je vše uklizeno a v opačném případě měly nepořádky rázně trestat. Do dnešních dnů se uchovaly zvěsti o poněkud prchlivé povaze a přísných trestech těchto bytostí a také zákaz předení a draní peří.

Jméno Lucie pochází podle křesťanů z latinského „lux“, což znamená světlo.

Je tedy plně světla a je to jeden z nejhezčích předvánočních adventních svátků.

Mezi další adventní svátky patří tři vánoční svátky a především dětmi tolik očekávaný Štědrý den.

Vánoční svátky

Vánoce se slaví v třídením cyklu, původně bylo do nich mimo advent počítáno mnohem více dnů, končily až na Hromnice, později dnem Tří králů 6. ledna.

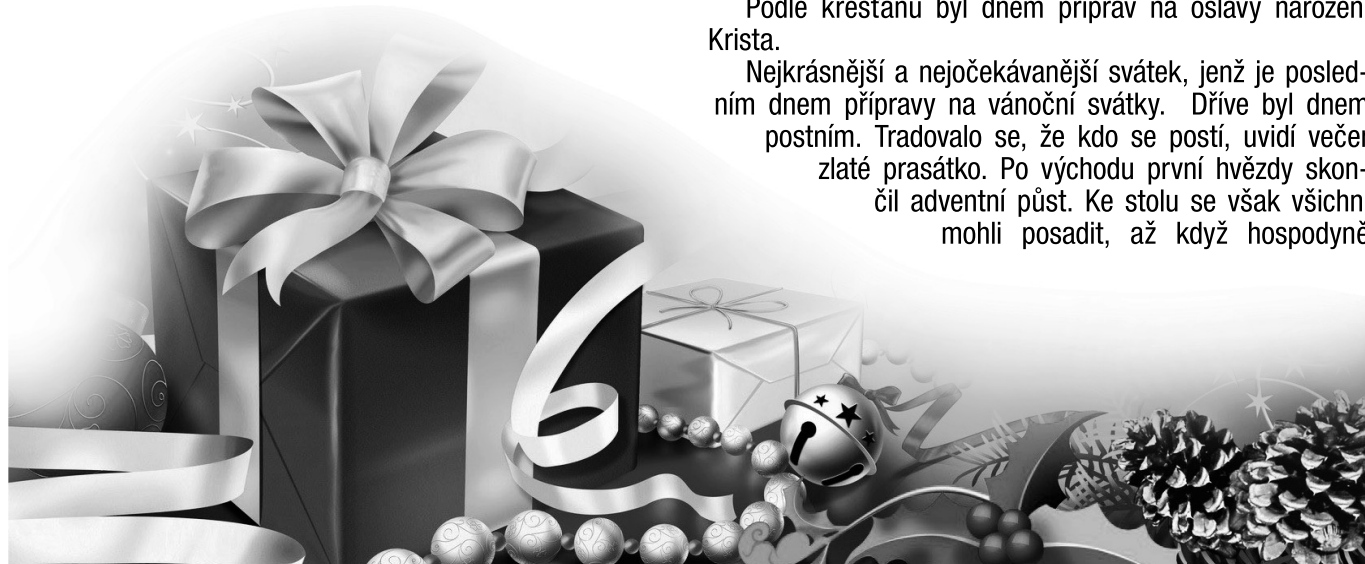
Vlastní Vánoce začínají Štědrým večerem 24. 12., který byl od zmíněného roku 567 pro křesťany první z dvanácti svatých nocí. Protože se nový den v ranných dobách středověku začínal ne o půlnoci, ale večer, východem první hvězdy, je Štědrý večer považován za součást svátku Narození Páně 25. 12.

K Štědrému dnu, večeru i k dalším svátečním dnům až do svátku Tří králů, se váže řada krásných křesťanských i lidových zvyků. Nejvýznamnější zvyky jsou strojení vánočního stroměčku a stavění Betlému

24. prosinec - Štědrý den

Podle křesťanů byl dnem příprav na oslavy narození Krista.

Nejkrásnější a nejočekávanější svátek, jenž je posledním dnem přípravy na vánoční svátky. Dříve byl dnem postním. Tradovalo se, že kdo se postí, uvidí večer zlaté prasátko. Po východu první hvězdy skončil adventní půst. Ke stolu se však všichni mohli posadit, až když hospodyně

ohlásila, že má vše připraveno. U štědrovečerního stolu nesmělo být lichý počet osob. Před večeří se všichni pomodlili, poděkovali za uplynulý rok a poprosili o požehnání do roku příštího, aby se za rok zase všichni sešli.

Dle zvyku nesměly na stole chybět pokrmy:

kuba (kroupy s houbami), hubník (houbový nákyp), luštěninová polévka, pečivo, sladkosti, ovoce. Každý se měl najíst dosyta a ještě muselo jídlo zbyť, což byla záruka hojnosti v příštím roce. Část pokrmů se dávala také dobytku a zvířatům, sypala se do studně, a také se kladla ke kořenům stromů v sadu.

Zvyk zdobení vánočního stromečku se do naší země dostal až na počátku 19. století. Stromek postupně začal vytlačovat betlémy.

Štědrý den byl pokládán za nejvhodnější příležitost k zjišťování, jaká budoucnost lidi čeká. Rozkrajovala se jablka, pouštěly lodičky ze skořápek, lilo olovo. Stejně tak se opakovaly pokusy děvčat zjistit, zda se vdají a za koho.

Štědrý večer byl příležitostí rozdávat a přijímat dárky, i když původně se více nadělovalo na sv. Mikuláše. Později se hlavní nadílka přesunula na Štědrý večer

25. prosinec - 1. svátek vánoční, Boží hod vánoční

Dle starokřesťanské tradice v tento den se slaví svátek narození Páně, což je oslava narození Ježíše Krista. Původně se nechodilo po návštěvách, nepracovalo se, nekrmil se ani dobytek, dokonce se ani nevařilo, ani lůžka se neustýlala, aby se tak významný den neposkvřil prací. Celý den se trávil pouze v rodinném kruhu a věnoval se odpočinku a rozjímání. V kostelích se sloužila božihodová vánoční mše, nazývané též „hrubá“. Tento den klidem a pohodou završoval důstojnou část Vánoc

26. prosince - 2. svátek vánoční, svátek sv. Štěpána

Svatý Štěpán je patronem koní. V ten den se před východem slunce nechávalo koním pouštět žilou, aby byli zdraví a čilí po celý rok. V kostele se světil oves.

Ještě v nedávné době bylo zvykem na svátek svatého Štěpána chodit od domu k domu a koledovat. Za své koledování byli koledníci odměněni kouskem ovoce nebo malým penízem

Adventní svátky po Vánocích

27. prosinec - sv. Jan Evangelista

Jan Evangelista byl se svým bratrem Jakubem apoštolem a učedníkem Krista a po jeho ukřižování pečoval o Pannu Marii. V ten den se od 12. století nechávalo světit víno. Podávalo se slovy: „Pij lásku sv. Jana,“ protože ten den prý Jan požehnal a vypil otrávené víno od svých nepřátel, ale nic se mu nestalo

28. prosince - svátek mládětek

Svátek mládětek se slaví jako vzpomínka na nevinné dětské oběti krále Heroda, který nechal v Betlémě a jeho okolí povraždit všechny chlapce mladší dvou let. Údajně jich bylo 4 444. Herodes tak učinil ze strachu o svou moc poté, co se dozvěděl od mudrců „Tří králů“ o narození budoucího krále, Ježíše Krista. Panna Maria s Josefem utekli před vražděním do Egypta. V ten den chodívala mládež ke zpovědi

31. prosinec - Silvestr

(narodil se koncem 3. století, r. 311 zvolen papežem, zemřel r. 335)

Tento den je zasvěcen památce papeže Silvestra I. Původně se nespojoval se žádnými zvyky a obyčejí.

Silvestrovská noc získala na významu až když se v průběhu 16. století, ve většině západokřesťanských zemích ustálil gregoriánský kalendář a nový rok připadl na 1. ledna.

Později se s tímto dnem ztotožnily oslavy konce roku. Lidé se modlili, slavili, hojně jedli. Konec starého roku doprovázely přípitky s přáním všeho dobrého. Přes silvestrovskou noc nesměla hospodyně nechat pověšené prádlo, protože by, dle pověry, pak v domě někdo zemřel. Po staveních také obcházely „Ometačky“, které metlami očisťovaly dům

Poslední den v roce je spojován s očekáváním na příchod Nového roku

1. leden - Slavnost Panny Marie

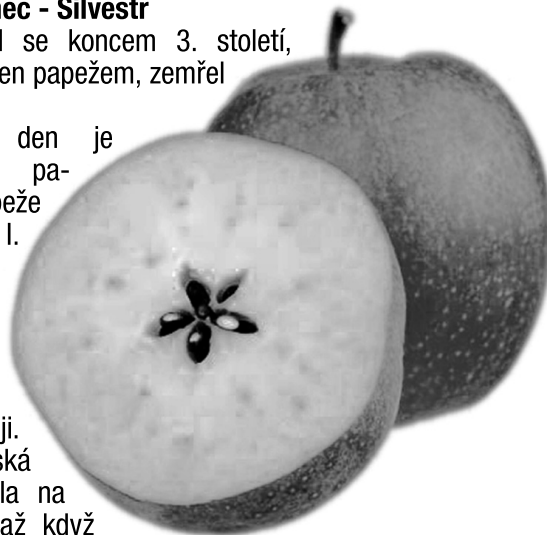
Slavnost Panny Marie, Matky Boží též Oktáv Narození Páně je v křesťanské tradici liturgický den, který je po slavnosti Narození Páně osmým a připadá tedy na 1. leden. V občanském kalendáři je tento den první den nového roku.

Dle pověry „Jak na nový rok, tak po celý rok“, podle které lidé věří, že tento den má vliv na celý rok. Proto by se měli vyhnout hádkám a snažit se být co nejlépe naladěni. Podle další pověry by se tento den nemělo jíst nic, co má peří, protože by mohlo uletět štěstí. Symbolem štěstí pro Nový rok byly v dřívějších dobách podkúvky, komíníčky, prasátka a čtyřlístky

6. leden - Tři králové

Tímto dnem vánoční svátky končí. 6. leden je od 4. století označován jako den Zjevení Páně. Volbu 6. ledna ovlivnil pohanský svátek Narození Boha času a věčnosti. Pravoslavné církve si připomínají příchod tří mudrců vedoucích betlémskou hvězdou do Betléma už 25. prosince, tedy na svátek Narození Páně.

Šli přivítat s dary nového krále, Ježíška v jeslích. Postavy králů mají celou řadu významů. Předně znamenají tři fáze lidského života. Jeden je mladý, druhý je zralý muž, třetí je stařec. Říká se tím, že Kristus je pánem každého života od počátku až do konce. Králové jsou však i vladaři všeho pozemského času. Mladý král je králem budoucnosti. Králem přítomnosti je král stařec. Zralý muž je pak králem minulosti. V tom smyslu ukazují králové, že Kristus je pánem veškerého času,

je králem věčně. Také dary, které králové přinášejí, mají symbolický význam. Jsou to substance v té době všech známých skupenství. Zlato zastupuje jako dokonalý kov všechno, co je skupenství pevného. Kadidlo zastupuje vše, co je skupenství plynného, a kapaliny zastupuje myrrha.

Jména Kašpar, Melichar a Baltazar se uvádějí v 9. století. Z nich pak vznikla zkratka C+M+B, která se psala na dveře či vrata spolu s datem.

Na Tři krále se chodilo na koledu a na dveře nebo vrata se psala zkratka C+M+B.

Hospodyně nechávaly v kostele posvětit vodu a s ní vykrápěly příbytek i stodoly.

Vánoční období ukončují Hromnice

2. únor - Hromnice

Do kostelů lidé přinášeli svíce k vysvěcení, které pak nazývali „hromničky“. Měly chránit úrodu před hromobitím a dům před neštěstím. Báby kořenářky jimi dokonce

léčily. Dávaly je do rukou nebo křížem pod krk nemocnému. S rozžatými svícemi symbolizujícími očistu se obcházely i včelí úly. O Hromnicích se nemá pomlouvat, klít, tancovat, ani žertovat. Podle lidové pověry by hospodyně neměly brát do rukou jehlu, aby nepřitáhly na stavení blesk. Naopak v pohanských dobách byly Hromnice spojeny s bujnými oslavami jako předzvěstí jara. Pokud jste do této doby ještě neodstrojili stromček, učiňte tak v ten den.

Zpracováno podle internetových zdrojů a wikipedia:

www.vebr.webnode.cz/advent/historie/, www.citamy.cz/index.php/knihy-lide/vzdelavani-knihy/souvislosti/4324-vanoce-historie-jak-ji-mozna-neznate

Navrátilovi

*Vánoce prožíváme jako každý rok,
na chvíli se zastavíme, a užíváme si
sváteční atmosféru.
Starosti všedních dní necháváme
na později a vychutnáváme sváteční čas.*

*U tomto období je ukryto poselství v němž jsou obsažena
nejdůležitější slova života:
„Láska, porozumění, blízkost a naděje“.*

*Přejeme Vám všem bezké, klidné a pobodové prožití
vánočních svátků, se svými blízkými.*

*U novém roce 2014 přejeme mnoho zdraví, štěstí, spokojenosti,
úspěchů v osobním a pracovním životě*

Redakční rada a Zastupitelstvo obce

